GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisori nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 137. Vinerĭ, 20 Iunie (2 Iulie). 1886.

Nou abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Iulie 1886 st. v., se va începe **unŭ nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Prețulŭ Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ șése „ 6 „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România și străinătate:

pe trei lunĭ **10 francĭ**
„ șése „ **20** „
„ unŭ anŭ **40** „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonaților de pĕn'acum li-se recomandĕ a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii ce se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arĕta și posta ultimă.

Administrațiunea.

Brașovŭ, 19 Iunie 1886.

Se miră lumea de estraordinarele succese, ce le-a dobênditŭ pasŭ cu pasŭ și le dobêndesce în fie-care ḍi despotismulŭ maghiarŭ, îmbrăcatŭ în pielea de óiă a constituționalismului, față cu naționalitățile nemaghiare din Transilvania și Ungaria.

Sĕ nu se mire.

Când cutezanța cea mai órbă se isbesce cu frica și cu slăbiciunea, când nerușinarea nu întêlnesce în calea sa decâtŭ blândeța și servilismulŭ, nu se potŭ aștepta alte resultate.

Vorba Românului: nu e prostŭ celŭ ce mâncă șépte pânĭ!....

Nicăirĭ nu apare mai bătătóre la ochĭ disproporțiunea între cei ce iau și cei ce dau ca pe têrêmulŭ instrucțiunei publice.

Pe acestŭ terêmŭ ministrulŭ Trefort produce, amŭ puté ḍice, minunĭ cu metodulŭ sĕu de-a terorisa și de-a elimina dispozițiunile legilorŭ esistente, înlocuindu-le cu disposițiunĭ arbitrare ministeriale.

D-lŭ Trefort a ajunsŭ cu acestŭ metodŭ, ce l'a pusŭ în practică mai alesŭ dela 1879 încóce, așa de departe, încâtŭ putemŭ ḍice, că insrucțiunea poporală a Nemaghiarilorŭ este astăḍĭ pe tótă linia paralisată.

Ordonanțele lui Trefort nu mai cunoscŭ nicĭ o margine impusă de lege, ele vatămă și sensulŭ și spiritulŭ legilorŭ numai șr numai spre a puté paralisa mai ușorŭ învĕțămêntulŭ în scólele cu limba de propunere nemaghiară.

In acéstă privință ne presentă organulŭ Sibiianŭ alŭ partidei naționale săsescĭ o icónă, care ne înfățișéză viu fatala însemnătate, ce au câștigat'o ordonanțele Trefortiane pentru istoria desvoltărei culturale a Nemaghiarilorŭ din aceste țĕrĭ.

Numitulŭ organŭ îșĭ propune de a ilustra cu mai multe esemple starea reală a lucrurilorŭ pe câmpulŭ instrucțiunei poporale. Pentru acuma ne arată cum a inițiatŭ ministrulŭ de culte și de instrucțiune publică maghiarisarea scólelorŭ poporale săsescĭ. Sĕ vedemŭ care este cuprinsulŭ interesantului articulŭ, ce 'lŭ publică în scopulŭ acesta „Siebenbürgisch d. Tageblatt“ de Miercurĭ sub titlulŭ „maghiarisarea scólelorŭ nóstre.“

S'a împlinitŭ anulŭ, — ne spune fóia sibiiană, — de când ministrulŭ de instrucțiune a ordonatŭ ca limba maghiară sĕ fiă întrodusă în scólele săsescĭ înmulțindu-se órele de propunere și luându-se ca basă planulŭ de învĕțămêntŭ datŭ de către ministru la 29 Iuniu 1879. In acestŭ planŭ se stabilesce ca principiu, că „*limba maghiară* sĕ fiă propusă în scóle *în legătură cu limba maternă*“ și sĕ cere mai departe ca „scolarii sĕ fiă astfelŭ conduși, încâtŭ ei sĕ 'șĭ pótă esprima clarŭ nu numai ideile lorŭ proprie originare, ci și cunoscințele câștigate prin instrucțiune, sĕ-șĭ pótă preda cugetările lorŭ în legătură logică și în fine sĕ le pótă scrie corectŭ în limba maternă nu mai puținŭ ca și în limba maghiară“.

Astfelŭ s'a combinatŭ studiulŭ limbei materne cu acela alŭ limbei maghiare, și li s'a pusŭ înainte acelașĭ scopŭ. Consistoriulŭ bisericei evangelice săsescĭ din Ardélŭ a remonstratŭ cu argumente temeinice în contra acestei mĕsurĭ, dér d-lŭ Trefort a ordonatŭ din nou ca imediatŭ sĕ se întroducă limba maghiară în scólele poporale săsescĭ.

Consistoriulŭ a cedatŭ și s'a supusŭ ordinului ministerialŭ. Acéstă împrejurare o amintesce „cu durere“ „Sieb. d. Tageblatt.“

De atuncĭ, ne spune „S. d. Tagbl.,“ se învață în scólele săsescĭ limba maghiară în legătură cu limba germană și adecă în scólele poporale *de o clasă în 17 óre* din 32 de óre câte se propunŭ pe sĕptĕmână, în scólele de doue clase în 14 óre, în cele de trei clase în 10 óre ș. c. l. Ordonanța ministerială maĭ prescrie ca esercițiile limbistice intuitive și propunerea în cetire și scriere sĕ se facă deodată în limba germană și maghiară.

Abstrăgendŭ dela art. de lege 38 din 1868, care garantéză autonomia bisericéscă și dă dreptulŭ bisericei „de a dispune asupra sistemului de învĕțămêntŭ“, „Sieb. d. Tgbl.“ găsesce că pretențiunea ministerului este *ilegală.*

Când s'a adusŭ legea dela 1879 (art. 18) asupra întroducerei limbei maghiare în scólele poporale ca *„obiectŭ de învĕțămêntŭ obligatŭ“* (§ 4) s'a asiguratŭ în motivarea legei apriatŭ, că nu este intențiunea statului de a despoia pe naționalitățĭ de limba lorŭ maternă séu de a le împiedeca în învĕțarea ei, ci scopulŭ e numai de a le face posibilŭ cetățenilorŭ sĕ-șĭ însușéscă limba statului. Cu tótă interpelarea acésta ministrulŭ dă afară o ordonanță, care *impune* tuturorŭ scólelorŭ germane, *limba maghiară,* pe care legea din 1879 o introduce numai ca *studiu obligatŭ, ca a doua limbă de propunere.*

„Ministrulŭ nu putea sĕ lucre mai hotărîtŭ în contra legei“, esclamă „S. d. Tagbl.“ „De acolo că acea lege dă ministrului dreptulŭ de a stabili numĕrulŭ órelorŭ de propunere a limbei maghiare în institutele confesionale nu urméză că i s'a acordatŭ dreptulŭ de a stabili unŭ numĕrŭ așa de mare de óre maghiare, încâtŭ limba germană sĕ fiă simplamante nimicită, cu atâtŭ mai puțin i s'a datŭ dreptulŭ de-a face din studiulŭ obligatŭ alŭ limbei maghiare o a doua limbă de propunere.“

Accentuândŭ mai departe urmările ordonanței ministeriale din vorbă fóia sibiiană ne spune că învĕțătorii sașĭ s'au pronunțatŭ în adunările lorŭ că studiulŭ limbei germane sufere cumplitŭ și că scopulŭ instrucțiunii în scólele săsescĭ este paralisatŭ fiindŭ împiedecată nu numai cultura lorŭ națională, ci fiindŭ fórte amenințate chiar și interesele lorŭ generale de cultură.

Periculŭ e aci, urmările suntŭ vĕdite. Cum se póte?“ — întrébă „Sieb. d. Tagbl.“ — „Consistoriulŭ nostru a prevestitŭ aceste urmărĭ, aceste pericule și totușĭ a cedatŭ față cu ordinile acele ministeriale? a cedatŭ față cu nisce ordonanțe prin carĭ se calcă legea? Ce lucrurĭ grave trebue sĕ fi premersŭ, décă autoritatea supremă scolară și bisericéscă n'a maĭ contatŭ sĕ facă sĕ se respecteze legea prin resistența sa! Orĭ dóră se temea în casŭ de resistență de vr'unŭ actŭ de violență? Cu nedreptŭ! căcĭ amŭ trebui sĕ desperămŭ de basele vieții de statŭ, décă nu mai domnesce idea, că totușĭ în cele din urmă legea și dreptulŭ ar trebui sĕ învingă.“

Și totușĭ legea și dreptulŭ trebue sĕ cedeze regulatŭ violenței celorŭ dela putere! Până când totŭ așa?

Inchiderea Camerelorŭ române.

Duminecă, 15 Iunie curentŭ, s'a datŭ cetire la Senatŭ de către D. Eug. Stătescu, ministrulŭ justiției, și la Cameră de către D. M. Pherekyde, ministrulŭ afacerilorŭ străine, următorului mesagiu alŭ Regelui Carolŭ:

Domnilorŭ senatorĭ,
Domnilorŭ deputațĭ,

Interesele economice ale țĕrei și necesitatea de a asigura comerciului nostru raporturĭ sigure cu celelalte state, cu carĭ nu aveamŭ convențiunĭ încheiate, au impusŭ guvernului Meu datoria sĕ prelungéscă acéstă sesiune peste marginele obicĭnuite ale sesiunilorŭ parlamentare.

Stăruința și zelulŭ cu care a-țĭ rĕspunsŭ la apelulŭ guvernului, pentru a îndestula trebuințele țĕrei, au făcutŭ ca acéstă sesiune sĕ fiă una din cele mai fecunde în lucrărĭ folositóre și de mare însemnătate pentru desvoltarea prosperităței naționale.

Eu vĕ mulțumescŭ și țera vĕ va fi recunoscĕtóre.

Deși mai suntŭ încă legĭ și lucrărĭ importante, carĭ adastă consecrațiunea Corpurilorŭ legiuitóre, în fața însĕ a timpului prea înaintatŭ și a intereselorŭ agricole, carĭ reclamă aiurea presința fie-căruia din D-vóstră, am credutŭ că acéstă sesiune nu se putea prelungi mai departe, fără ca însĕșĭ interesele D-vóstre particulare sĕ nu rămână în suferință.

De altmintrelea D-vóstră ațĭ avutŭ grija de a pune guvernulŭ în posițiune sĕ pótă asigura în modŭ provisoriu relațiile comerciale cu statele, cu carĭ avemŭ negociărĭ începute.

Mulțumindu-vĕ dér încă odată pentru concursulŭ luminatŭ și patrioticŭ, ce în cestiunile cele mai dificile nu ațĭ lipsitŭ a da guvernului Meu, Eu declarŭ sesiunea acésta a corpurilorŭ legiuitóre închisă.“

Câteva cuvinte despre cestiunea naționalităților.

de *Ludovicŭ Mocsary.*

Erĭ amŭ publicatŭ întroducerea acestei importante scrierĭ. Inainte de a continua cu estrasele nóstre, reproducemŭ unŭ resumatŭ clarŭ și substanțialŭ din broșura d-lui Mocsary. Cu acéstă ocasiune recomandămŭ tuturorŭ cetitorilorŭ nostri, carĭ cunoscŭ limba maghiară, a'șĭ procura acéstă broșură ce se vinde la tóte librăriile cu prețulŭ de 50 cr.

Étă resumatulŭ făcutŭ de Frâncu-Moțul în „V. Națională“:

Cu privire la atacurile și acusările ce i s'au adresatŭ prin presă, d. Mocsáry ḍice următórele:

La atacurile ce mi s'au îndreptatŭ prin presă așĭ fi trebuitŭ sĕ rĕspundŭ totŭ prin presă, décă acéstă cale n'ar fi fostŭ închisă înaintea mea. In timpulŭ de față însĕ nu e unŭ ḍiarŭ cu care așĭ puté consimți; nicĭ chiar partidulŭ independenței n'are unŭ organŭ alŭ sĕu, și chiar decă l'ar avea nu știu ḍĕu décă mĭ-ar fi datŭ locŭ în colonele sale ca sĕ 'mĭ desvoltŭ părerile mele.

Presa nóstră astăḍĭ nu se mai ocupă cu politica. Chiar și ḍiarele cele marĭ vorbescŭ numai în niște scurțĭ articolĭ de fondŭ cu ușurință de însemnatele cestiunĭ, ce ḍilnicŭ se ivescŭ. Acésta o facŭ în scopŭ de a atrage atențiunea cititorilorŭ asupra colonelorŭ în care se coprindŭ articolĭ de reclame la adresa unuia séu altuia din oratorii parlamentarĭ.

E interesantŭ acestŭ capitolŭ însĕ scurțimea spațiului silindu-ne a trece repede peste elŭ, constatămŭ numai, că la sfĕrșitulŭ lui d. Mocsáry, adresându-se ḍiarelorŭ române de peste munțĭ, care ḍiceau că în cestiunea naționalităților d-sa ar fi unŭ *corbŭ albŭ* printre Maghiarĭ, scrie următórele:

»Naționaliștii mei compatrioțĭ sĕ înșélă credêndŭ că așĭ fi isolatŭ. Nicĭ chiar în parlamentŭ n'am rĕmasŭ singurŭ; am găsitŭ unŭ partisanŭ în persóna comitelui Emanoilŭ Andrassy“.

„E adevĕratŭ că onorabilulŭ meu colegŭ n'a mersŭ așa departe ca mine, dér nu e mai puținŭ adevĕratŭ că a declaratŭ categoricŭ că agitațiunile începute de reuniunile maghiare de cultură nu le încuviințéză. Pentru acésta însĕ a și căpĕtatŭ o aspră imputare dela Bartha Miklos, care a ḑisŭ că comitele numai de aceea a făcutŭ o asemenea declarațiune, ca sĕ aibă unŭ pretestŭ de a nu contribui, par'că comitelui Andrassy i-ar păsa de câteva sute séu o miiă de florinĭ. Vedețĭ dér că kulturegyletulŭ transilvanŭ face apelŭ chiar și la terorisărĭ. Rĕu trebue sĕ-i stea acțiunile.‹

›Asemenea mai citezŭ și pe o distinsă și nobilă fiică a patriei . . . . care deși a declaratŭ, că nu împărtășește în tóte vederile mele, totușĭ pledéză cu căldură ca sĕ fimŭ dreptĭ cu naționalitățile.

„Așa dér amŭ fi trei și *tres faciunt colegium.* Destulŭ de strîmtŭ colegiu, dér se va mai lărgi“.

După aceea autorulŭ combate direcțiunea șovinistă care a făcutŭ ca lucrurile sĕ ajungă așa departe încâtŭ astăḑĭ în Ungaria însemnéză:

Maghiarŭ = patriotŭ.
Naționalŭ = trădătorŭ de patriă.

Vorbindŭ de suferințele Românilorŭ, d. Mocsáry arată, că numai în comitatulŭ Bihorului, ministrulŭ cultelorŭ a datŭ afară 51 învĕțătorĭ rurali, fiind că nu știau ungurește, și citindŭ cuprinsulŭ legei dela 1868, care prescrie, că cursurile trebue sĕ se facă în limba naționalitățeĭ copiilorŭ esclamă:

Frumosŭ avêntŭ de cultură când 51 de comune rurale suntŭ lipsite de învĕțătorĭ!

In privința admiterei Românilorŭ în funcțiunile Statului autorulŭ spune, că lucrurile stau și mai rĕu. Pentru dovedirea afirmațiunei, d-sa publică unŭ tablou statisticŭ asupra statului personalŭ dela ministere și magistratură lăsândŭ la o parte celelalte ramurĭ ale administrațiunei publice. Din acestŭ tablou reiese, că între 9541 funcționarĭ numai 199 suntŭ românĭ.

In rubrica observațiunilorŭ d. Mocsáry face nisce caracteristice note și anume una cu privire la ministerulŭ cultelorŭ și alta la magistratură.

Ĕtă notele de care vorbimŭ:

I. In secțiunea afacerilorŭ bisericei greco catolice și ortodocsă română dela ministerulŭ cultelorŭ și instrucțiunei publice nu e nici măcarŭ unŭ singurŭ Românŭ.

II. Judecătorii românĭ suntŭ aplicațĭ mai cu sémă în ținuturĭ neromâne, ér în ținuturile românescĭ suntŭ mai mulțĭ de aceia, carĭ nu sciu românesce séu numai cu anevoiă înțelegŭ acéstă limbă.

Incâtŭ pentru dreptulŭ electoralŭ, d. Mocsáry constată, că în Ungaria se cere unŭ venitŭ numai de 16 fl. dela o proprietate rurală spre a puté fi alegĕtorŭ, pe câtŭ timpŭ în Transilvania trebue sĕ fiă de 84 fl. v. a. astfelŭ că Românii nu potŭ alege.

Décă noi nu tratămŭ bine pe Românii și pe Sêrbii dela noi, ḑice d. Mocsáry, bune relațiunĭ nu vomŭ puté avé nicĭ cu Romania, nicĭ cu Serbia. Unŭ bunŭ tratamentŭ alŭ acestora ne póte asigura amiciția și alianța numitelorŭ națiunĭ vecine.... Prin acelașĭ mijlocŭ prin care putemŭ asigura pacea internă a cetățenilorŭ patriei, totŭ prin acela amŭ puté sĕ întreținemŭ și bune relațiunĭ internaționale cu aceia, a cărorŭ bună voință pentru noi are unŭ mare prețŭ, căcĭ relațiunile dintre noi în acelŭ casŭ n'ar fi numai bune, ci ele vorŭ fi chiar dintre cele mai strînse și mai intime.

In capitolulŭ din urmă d. Mocsáry, ḑicêndŭ, că de veacurĭ e înrădĕcinată la naționalitățĭ deșarta speranță de a crede că vorŭ avea unŭ sprijinŭ în Austria în contra Ungurilorŭ și că acésta a lorŭ credință în *împĕratulŭ* e totŭ atâtŭ de vechiă ca și stăpânirea Austriei, face urmĕtórea espunere:

Naționalitățile ḑicŭ că Ungurii facŭ cu nepuțință o alianță, fiindcă nu voiescŭ a le face concesiunile ce le suntŭ neapĕratŭ trebuinciόse pentru păstrarea și desvoltarea naționalitățiĭ lorŭ. A'șĭ asigura aceste condițiunĭ de esistență ele o consideră ca una din datoriile lorŭ de căpetenia și pentru acestŭ sfîrșitŭ trebue sĕ și-le caute acolo, unde și-le potŭ găsi. Acéstă împrejurare face ca naționalitățile sĕ se radime pe o *Austriă unită* și sĕ nu se alipéscă la stăruințele Ungariei, ca sĕ-șĭ complecteze și sĕ-șĭ întăréscă neatârnarea căcĭ ele credŭ, că cu câtŭ va întări mai multŭ neatêrnarea Statului maghiarŭ, cu atâtŭ elŭ va avé la îndemână mai multe mijlóce pentru apăsarea lorŭ.

Acéstă *credință*, autorulŭ apoi se încércă prin nisce lungĭ motivărĭ a o slăbi, ḑicêndŭ între altele, că chiar Austria a datŭ naționalitățile pe mâna Ungurilorŭ și cine scie încă câtŭ timpŭ le va mai lăsa *puterea* din Viena o mână liberă asupra lorŭ, și apoi încheie astfelŭ:

Sĕ nu ne reḑemămŭ nicĭ unii, nicĭ alții pe o asemenea politică, și sĕ ne isprăvimŭ noi înșine trebile nóstre.... Naționalitățile sĕ-șĭ însușéscă stăruințele Ungariei de a deveni unŭ Statŭ neatârnatŭ. Ungurii sĕ renunțe la tendințele lorŭ, ca sĕ desbrace pe concetățenii sĕi de altă limbă de naționalitatea lorŭ, și sĕ le dea acestora totŭ ce póte sĕ se unéscă cu consistența Statului. Aceasta e calea care ne-ar puté scăpa din brațele politicei de duplicitate a *polypei*.... Fără îndoială Ungurii trebue sĕ ia inițiativa, căcĭ făcêndŭ posibilŭ ca naționalitățile sĕ pótă trăi cu ei și prin ei, ele nu vorŭ mai da ascultare agitațiunilorŭ ostile Statului înscenate de nisce aventurarĭ entusiaștĭ.

Ca încheiere finală d. Mocsáry Lajos declară, că punctulŭ sĕu de plecare e *legalitatea* pe basa legei de naționalitățĭ dela 1868 și astfelŭ d-sa e pentru *egala îndreptățire* a naționalitățilorŭ din țĕrile, care facŭ parte din regatulŭ Sântului Stefanŭ.

SCIRILE ḐILEI.

Se comunică ḑiarului ›L'Indépendance“ că universitatea din *Oxford* a hotărîtŭ sĕ publice conferințele făcute acolo de d. *Gaster*, asupra *literaturei române.* D. Gaster, adauge numitulŭ ḑiarŭ, a fostŭ numitŭ membru alŭ așa numitei ›Folklore Society‹ din Londra.

—x—

In interesulŭ *industriașilorŭ ardelenĭ*, amenințațĭ prin rĕsboiulŭ vamalŭ cu Romania, ministrulŭ ungurescŭ de comerciu — spune ›B. Korr.‹ — a provocatŭ pe fișpanulŭ din Brașovŭ se facă câtŭ mai curêndŭ posibilŭ, ca cercurile industriale de aci, anume camera de industrii și reuniunile industriale interesate sĕ alégă bărbațĭ de încredere pentru *crearea unei mari agenții comerciale*, care va fi chemată sĕ caute de o parte piețe pentru diferitele producte industriale ardelene, și de altă parte sĕ procure industriașilorŭ mostrele necesare și comandele. Eventuala investitură a acestorŭ articole, de sigurŭ numai atuncĭ bune de vênḑare, când vorŭ fi făcute după mostre corĕspunḑĕtóre singuraticelorŭ piețe, n'ar întêmpina nicĭ o greutate. Problema principală e acum, ḑice ministrulŭ, a forma unŭ organŭ mijlocitorŭ pentru vênḑare, ceea ce tocmai se intenționéză cu înființarea acestei agenții comerciale centrale. Cheltuelile agenției le-ar acoperi mai nainte de tóte statulŭ. — Cu alte cuvinte, multă apă are sĕ mai curgă până ce se va ajuta în faptă industriei ardelene — póte când nu va mai fi. Trece timpulŭ, și cu mĕsurile și sfaturile nu se mai termină.

—x—

Erășĭ plângerĭ în foile „patriotice‹, că *scólele ungurescĭ mergŭ rĕu* și că *între învĕțătorii lorŭ se încuibă sĕrăcia.* Astfelŭ o fóiă din Clușiu spune, că în comitatulŭ *Hunedórei* scólele ungurescĭ se află într'o stare desperată, învĕțătorii nu 'șĭ primescŭ lefile și din partea statului nu li se dă ajutorulŭ promisŭ. Mai multe comune au declaratŭ, că nu le mai trebue scóle comunale. — Unde suntŭ banii?

—x—

In curêndŭ va apăré *regulamentulŭ căsĕtoriilorŭ în armată.* După acesta, cauțiunea de căsĕtoriă a ofițerilorŭ atêrnă de rangulŭ aceluia, ce vré sĕ se căsĕtoréscă. Anume locotenenții trebue sĕ constate, că au avere privată, care aduce unŭ venitŭ anualŭ de 1000 fl., căpitanii de 800 fl., maiorii și locotenenții-coloneli de 600 fl. v. a., ceea ce corĕspunde unui capitalŭ de 20,000, respective 16,000 și 12,000 fl. Colonelii și generalii nu au lipsă de cauțiune. Preste totŭ se înlesnesce la $^1/_4$ din întregŭ statulŭ oficerilorŭ se încheie căsĕtorii. Colonelii și generalii se potŭ căsĕtori fără cauțiune, avêndŭ lipsă numai de permisiunea Maiestații Sale. Miresele oficerilorŭ, care au trecutŭ de 60 anĭ, trebue sĕ renunțe dreptulŭ de pensiune.

—x—

Suntemŭ rugațĭ a publica următórea însciințare: ›Tuturorŭ acelorŭ d-nĭ profesorĭ și docențĭ, carĭ în urmarea anunciului din Nr. 97 a. c. alŭ „Gazetei‹ până acuma s'au însinuatŭ la cursulŭ de aurăritŭ și coloritŭ, ce se va ține în véra acésta prin subscrisulŭ în comuna Santejude, le facŭ cunoscutŭ, că acela se începe cu 1 Augustŭ a. c. stilŭ nou în Sântejude, comitatulŭ Solnoc-Dobêca p. u. Czege. Aducŭ la cunoscință totodată și aceea, că în urma provocărilorŭ primite dela mai mulțĭ, m'am hotărîtŭ a ține asemenea cursŭ și în Gherla (Szamosujvár) începêndŭ din 10 Augustŭ a. c. st. n. Insinuările pentru acestŭ cursŭ suntŭ a se face la d-lŭ V. *G. Borgovanŭ*, profesorŭ preparandialŭ în Gherla‹. — Gherla la 27 Iunie 1886, *Aureliu Simonŭ* universitarŭ în Clușiu.

—x—

Inteligința română din *Betleanŭ*, în comitatulŭ *Solnocŭ-Dobêca*, va da unŭ *balŭ restrînsŭ*, Duminecă în 18 Iuliu st. n. 1886, în favórea bisericei și scólei române gr. cat. locale, în sala ospĕtăriei. Prețulŭ intrărei de o persónă 1 fl. 20 cr., éră în familiă de persónă 1 fl. v. a. Inceputulŭ la 8 óre séra. Suprasolvirile și ofertele mĕrinimóse se vorŭ primi cu mulțămită și se vorŭ chita pe cale ḑiaristică.

—x—

›Reuniunea Sodalilorŭ românĭ‹ din *Sibiiu* va da o *representațiune teatrală* împreunată cu dunțŭ, Sâmbătă în 21 Iunie (3. Iulie st. n.) a. c. în sala dela „Impĕratulŭ Romanilorŭ.‹ Inceputulŭ la 8 óre séra. Intrarea de familiă 1 fl., de persónă 80 cr., membri Reuniunii 50 cr., damele 40 cr., gardedame suntŭ scutite de tacsa intrării. — O loge mare 3 fl., o loge mică 2 fl., Programa: 1. ›In memoria lui D. Andronicŭ,‹ de N. Cismărescu, declamată de d-lŭ E. Vintilă. 2. ›Drumulŭ de ferŭ‹, comediă cu cântece intr'unŭ actŭ, de Vasilie Alexandri. Persónele: Mama Bălașa, jupânésă bĕtrână, d-l P. Barițiu, Cuconulŭ Matachi Nalbă, proprietarŭ ***. Adela, fiica lui Nalbă, d-șóra M. Bogorinŭ. Radu, inginerŭ topograf, d-l I. Morariu. Cocóna Caliopi, vĕduvă, d-șóra A. Florea. Kir Manole, arêndașŭ, d-lŭ A. Balteșiŭ. Manolachi, fiulŭ sĕu, d-lŭ N. Turcu. Ioana, fată de casă, d-șóra E. Siftŭ. Sava, tinĕrŭ țiganŭ, d-lŭ N. Turcu. 3. ›Păcălitulŭ,‹ comediă într'unŭ actŭ de Iosifŭ Vulcanŭ. Persónele: Alexandru Cușianŭ, proprietarŭ, d-lŭ A. Balteșiŭ. Nina, fiica lui, d-șóra A. Florea. Iosifŭ Someșianŭ, june din satŭ, d-lŭ I. Morariu. Radu Muntenescu, amiculŭ lui Iosifŭ ***. Maria, servitóre, Petru, servitorŭ la Iosifŭ Someșianŭ, d-șóra M. Bogorinŭ și d-lŭ N. Turcu Mihaiŭ, servitorŭ la Cusianŭ *** 4. Jocurile istorice

FOILETONU.

Călĕtoria lui Stanley prin Africa centrală.

(Urmare.)

In ḑiua următóre (28 Maiŭ) veniră la tabără maĭ multe cete de indigenĭ, numițĭ Babvenḑĭ, parte ca sĕ-ĭ vaḑă pe călĕtoriĭ noștri, parte ca sĕ facă negoțŭ cu eĭ.

Acești indigenĭ aveau unŭ năravŭ, care pe unŭ omŭ străinŭ fórte lesne putea sĕ'lŭ înspăimênte. Anume tocmaĭ când vorbiau maĭ bine cu cine-va, dintr'odată începeau sĕ scrâșnéscă așa de tare din dințĭ, încâtŭ credeaĭ, că cine scie ce furiă grozavă i-a apucatŭ. Eĭ însă nu erau ómenĭ rĕĭ, ci dimpotrivă ómenĭ prietinoșĭ și prevenitorĭ.

Dară cu tóte aceste însușirĭ bune, călĕtorulŭ nostru totușĭ era aprópe sĕ vină cu eĭ într'unŭ conflictŭ destulŭ de seriosŭ, și anume dintr'unŭ lucru câtŭ se póte de nevinovatŭ.

Stanley își însemnă câte ceva în cartea sa de notițe în ființa de fațǎ a indigenilorŭ, unŭ lucru pe care-lŭ făcea elŭ în fiecare ḑi și aprópe în fiecare óră. Babvenḑiĭ se adunară împrejurulŭ luĭ și se uitară maĭ multă vreme la ceea-ce făcea. După aceea dintr'odată se depărtară cu toțiĭ în fuga mare spre locuințele lorŭ.

Câtŭ de mare fŭ mirarea și spaima călĕtoruluĭ nostru și a ómenilorŭ sĕĭ, când după vre-o jumĕtate de ciasŭ auḑiră din tóte părțile strigăte de rĕsboiŭ și vĕḑură vre-o 500—600 indigenĭ înarmațĭ cu muschete, înaintând spre dênșiĭ cu grăbire.

Stanley le eșĭ înainte și-ĭ întrebă, ce voiescŭ? „De bună sémă“, ḑise elŭ, „trebue că e vre-o neînțelegere la mijlocŭ.“

„Ómeniĭ noștri,“ rĕspunse unulŭ dintre Babvenḑĭ, „te-au vĕḑutŭ făcêndŭ totŭ felulŭ de semne pe nisce foĭ legate la unŭ locŭ. Asta nu e lucru curatŭ. Țéra nóstră se va pustii, caprele nóstre vorŭ muri, bananele nóstre se vorŭ putreḑi. Ce țĭ-amŭ făcutŭ noĭ, de voiescĭ sĕ aducĭ atâtea rele pe capulŭ nostru? . . . Orĭ bagĭ în focŭ înaintea nóstră lucrulŭ acela cu o grămadă de foĭ; orĭ décă nu, îndată și începemŭ lupta!“

Călĕtorulŭ nostru vĕḑu, că ceea ce-ĭ făcea pe acești ómenĭ sĕ fie așa de necăjițĭ pe dênsulŭ și pe ómeniĭ sĕĭ, nu era alt-ceva, decâtŭ o credință deșartă a lorŭ.

Neputêndŭ ca sĕ'șĭ arḑă cartea de notițe, în care 'șĭ însemnase tóte lucrurile maĭ de căpetenia pe care le vĕḑuse, luă unŭ volumŭ din scrierile luĭ Shakespeare*) și'lŭ dete pradă flacărilorŭ, voindŭ sĕ împace superstițiunea iritațilorŭ indigenĭ. Din norocire aceștia nu pré băgaseră de sémă, cum, era pe afară cartea de notițe; de ce era în lăuntru se înțelege, că nu aveau nicĭ o ideiă. In chipulŭ acesta înșelăciunea succese pe deplinŭ, și Bacvenḑiĭ érășĭ se făcură prietinĭ, în tocmaĭ cum fuseseră și maĭ nainte.

„Tu escĭ bunŭ, fórte bunŭ,“ îlŭ lăudară eĭ pe „omulŭ albŭ,“ și apoĭ se întórseră mulțămițĭ la colibele lorŭ.

In 3 Iunie se despărțiră călĕtoriĭ noștri de buniĭ Babvenḑĭ și'șĭ urmară maĭ departe călĕtoria. Stanley cercetase încă de maĭ nainte o bună bucată din rîu și aflase, că ceva maĭ în josŭ suntŭ două cataracte destulŭ de primejdióse, unulŭ cu numele Massassa și altulŭ numitŭ Zinga.

Uledi căpĕtă dela călĕtorulŭ nostru însărcinarea, sĕ plutéscă până în apropierea cataractuluĭ Massassa și sĕ vadă, décă vasele se potŭ strecura printrênsulŭ, séu décă trebuescŭ transportate din noŭ pe uscatŭ. In acelașĭ timpŭ Stanley avea sĕ mérgă pe țĕrmure în josŭ, ca sĕ găséscă unŭ locŭ potrivitŭ de debarcatŭ și pentru suitulŭ luntrilorŭ. Frank, care suferia forte multŭ de picióre, avea sĕ urmeze după călĕtorulŭ nostru îndată ce i s'ar fi vestitŭ, că loculŭ căutatŭ s'a găsitŭ.

Când Uledi și cu sopțiĭ sĕĭ se gătiau sĕ facă primejdiósa călĕtoriă pentru cercetarea cataractuluĭ, Frank

*) Shakespeare (cetesce: Șekspir) a fostŭ unŭ fórte însemnatŭ scriitorŭ dramaticŭ englesŭ.

„Călușiarulŭ“ și »Bătuta«, se vorŭ juca de 9 tinerĭ în costumŭ țĕrănescŭ. După producțiune urmézĕ danțŭ.

—x—

Fânarulŭ *Andreiu Schink* din *Sibiiu* a anunțatŭ Sâmbăta trecută autorităților orășenescĭ, că emigrézĕ în România.

—x—

Mai multe regimente din armata germană s'au înarmatŭ cu *puscĭ repetitóre*. Pușca se încarcă cu ḑece cartușe, dintre care unulŭ șéde în țévă, altulŭ în lingură și optŭ în cameră, ce e așeḑată în lemnulŭ puscei sub țévă. Cu încărcătura deplină cântăresce pușca 100 de grame mai puținŭ ca puscile cu unŭ cartușŭ.

—x—

Grindină câtŭ oulŭ de găină a căḑutŭ la 9 Iunie, în comuna *Caraula*, jud. Doljŭ, în *România*, distrugêndŭ recolta p'o întindere de 4000 pogóne și rănindŭ mai mulțĭ ómenĭ.

—x—

Unŭ *nou tarifŭ* alŭ *căilorŭ ferate române* se va pune în aplicare pentru transportulŭ de cereale și de vite, dela 1 Iulie st. n. Prețurile suntŭ reduse la aprópe jumĕtate de cum erau pănă acuma, spunŭ ḑiarele din Bucurescĭ.

—x—

In comuna *Sadagura* din *Bucovina* se află doi rabinĭ, carĭ se gerézĕ ca făcĕtorĭ de minunĭ și astfelŭ facŭ gheșefturĭ însemnate. Autoritatea financiară din Bucovina i-a pusŭ pe aceștĭ făcĕtorĭ de minunĭ în categoria „mijlocitorilorŭ de afacerĭ« și le-a impusŭ, sub titlulŭ de dare de venitŭ, o contribuție anuală de 300 fl. v. a.

—x—

In 24 Iuniu regimentulŭ 29 de infanteriă din *Timișóra* a serbatŭ *aniversarea luptei dela Custozza*, 24 Iuniu 1886, în care s'a distinsŭ acelŭ regimentŭ și în care Italianii au fostŭ învinșĭ. Colonelulŭ regimentului d'Elvert a toastatŭ, la banchetŭ, pentru Maiestatea Sa, contele Degenfeldt Schonburg pentru regimentŭ. Archiducelui Albrecht i s'a trimisŭ o telegramă de felicitare.

Cum a ajunsŭ Ungurióică Regina Serbiei?

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Budapesta, 25 Iuniu.

Ḑiarele unguresci scriu că Natalia, regina Serbiei, este Maghiară. Etă rĕspunsŭ la acésta, din sorginte *bine informată*:

Regina Serbiei este fiica colonelului în serviciu rusescŭ, Kesko. Numele Kesko este o poreclă (spitznahme) a boerului românŭ din Basarabia *Vassilco*, părintele colonelului Kesko-Vassilco, care era vĕrŭ bunŭ cu boerulŭ românŭ Iordachi Vassilco, proprietarŭ mare în Bucovina, acea parte a Moldovei, care trecŭ sub stăpânirea Austriei, precum trecŭ sub stăpânirea ruséscă Basarabia unde își avea proprietățile bunulŭ (moșulŭ) Maiestății Sale. Porecla *Kesko* voesce a ḑice »grosulŭ«.

Colonelulŭ Vassilco Kesko, fiindŭ căpitanŭ de Husarĭ în armata rusescă, ce ocupă Moldova la 1852, se căsĕtorì în Iașĭ cu d-ra Zoe Sturdza, fiica marelui Logofĕtŭ Constantinŭ Sturdza, și a soției sale născută Maria Ghica și trecută în altă căsĕtoriă cu boerulŭ Nicolae Rossety-Rosnovanŭ.

Familia Sturdza se trage de dincóce de Carpațĭ; dér de Ungurĭ nicĭ vorbă. Pe când era în domnia Principele Mihailŭ Sturdza, voia sĕ cumpere moșii în Ungaria. Cu acestŭ scopŭ trimise aci pe Petru Asachi și pe cavalerulŭ de Cerneschi sĕ afle, décă are în Ungaria dreptulŭ nobililorŭ maghiarĭ d'a acvira moșii. Acești domnĭ s'au întorsŭ fără ispravă. Nu s'au pututŭ afla documente ce se constate, că familia Sturdza ar fi de origine maghiară, séu ar fi nobilĭ ungurĭ. Așa dér rĕmâne Românilorŭ fericirea d'a considera familia Sturdza, ilustră în România, de familiă curatŭ românéscă, póte, ca multe altele, de origină de dincóce de Carpațĭ.

Familia Vassilco încă nu s'a creḑutŭ, nicĭ se crede maghiară. Baronulŭ Aleco Vassilco, șefulŭ casei, stăpânŭ alŭ unui inmens maioratŭ în Bucovina și membru alŭ camerei seniorilorŭ în Viena, ar fi surprinsŭ de noua letopisiță a familiei sale. Nicĭ familia Ghica din care se trage bunica Reginei Natalia nu a trecutŭ și nicĭ nu trece de Maghiară.

Cum a ajunsŭ dér Ungurióică Regina Serbiei?

Blașiu, 26 Iuniu.

(*Esamenulŭ de maturitate*; *petrecerea abiturienților*; *esemplu de nobleță*). In 16, 17 și 18 Iuniu a. c. s'a ținutŭ aicĭ esamenulŭ verbalŭ de maturitate. Și, precum s'a anunțatŭ deja în iubita nóstră »Gazetă«, afară de inspectorulŭ ordinarŭ scolarŭ, Alesandru Páll, a mai asistatŭ și unŭ comisarŭ regescŭ, neóșulŭ neongurŭ, precum îlŭ arată numele, Dr. Antoniu Abt. »Binevoitorul« guvernŭ, ca totdéuna, și acuma a fostŭ condusŭ de »nemărginita interesare« pentru »binele« naționalității române, trimițêndu-ne pe amintitulŭ comisarŭ. Și acesta, ca sĕ nu fiă nedemnŭ de încrederea ce i-a dat'o domnulŭ Trefort, s'a străduitŭ, cum numai a pututŭ, sĕ-i facă pe voiă. In hiperzelulŭ sĕu însĕ a ajunsŭ până la ridiculŭ. Așa o faimă sigură spune, că cu ocasiunea dărei clasificațiunilorŭ d-lŭ comisarŭ și-a ridicatŭ vocea, susținêndŭ ca pre unŭ maturisantŭ, dintre cei dintâiu, sĕ-lŭ dobóre din limba ungurăscă, *deóre-ce nu pronunță cuvintele după natura limbei.* Dorința luĭ însĕ nu s'a împlinitŭ pe deplinŭ.

Se mai vorbescŭ multe și faptulŭ ne arată, că clasificările au eșitŭ în rêndulŭ acesta multŭ mai rĕu decâtŭ eramŭ în dreptŭ a aștepta. Décă s'ar învĕța numai unguresce, atuncĭ negreșitŭ că tóte arŭ eși bine.

Nu potŭ trece cu vederea sĕ nu amintescŭ la loculŭ acesta și ceva despre petrecerea abiturienților, *exitus*, ce s'a ținutŭ în 22 l. c. Publicŭ, dintre cei privațĭ, a participatŭ în numĕrŭ nu prea însemnatŭ, dér nicĭ pré puținŭ. Mare surprindere însĕ, afară de acésta, ne-au causatŭ atitudinea profesorilorŭ nostri, *carĭ n'au pregetatŭ până la unulŭ a rĕmâné acasă.* Lipsa lorŭ a avutŭ urmarea aceea, o scimŭ positivŭ, că n'a participatŭ nicĭ unulŭ dintre privațĭ, cu carĭ ei stau în relațiune familiară séu amicală. Ba s'a făcutŭ încă și mai multŭ, pentru ca séra aceea sĕ ne rĕmână în tótă viéța nóstră ca o amintire neuitată: patrule de gendarmĭ tótă nóptea de petrecere au cutrieratŭ stradele opidului, din simplulŭ motivŭ, că unŭ rĕutăciosŭ, cine scie ce felŭ de omŭ, a spartŭ unui profesorŭ ferestrele.

Petrecerea a fostŭ vială și animată, de óre-ce și noi toțĭ amŭ fostŭ entusiasmațĭ, ca omulŭ când scapă de o grea muncă. După ce s'a depărtatŭ publiculŭ amŭ făcutŭ unele serenade, cu care ocasiune, a trebuitŭ sĕ fimŭ martorĭ acelei întêmplărĭ regretabile, de a fi urmărițĭ la o distanță de o sută de pașĭ pretutindenea de doi gendarmĭ. In séra următóre érășĭ ne-amŭ întrunitŭ cu toții la unŭ locŭ, pentru ca sĕ ne luămŭ rĕmasŭ bunŭ unii dela alții, când pe la 10 óre aparŭ doi gendarmĭ, carĭ ne provocară ca, în timpŭ de unŭ pătrarŭ de óră, sĕ ne depărtămŭ, căcĭ la din contră vorŭ trebuĭ sĕ intervină, de óre-ce, de când s'a întêmplatŭ faptulŭ amintitŭ cu spargerea ferestrilorŭ, nu-i este nimĕruĭ ertatŭ sĕ-șĭ petrécă după 10 óre. Puținŭ după cele petrecute, merge unulŭ de ai noștri la stațiune, era singurŭ și așa póte a aflatŭ de bine sĕ se mai distragă, fluerândŭ nu tocmai tare, unŭ cântecŭ, când ĕtă îĭ esŭ înainte doi gendarmĭ, îlŭ oprescŭ în locŭ și i se adreséză în tonŭ bruscŭ cu următórele cuvinte: „Haja maga, menyen csendesen a városba, ellen esetben roszul jár. (Audĭ, mergĭ liniștitŭ prin orașŭ, la din contră vei umbla rĕu).

Amărițĭ de atâta pază și de atâta spionagiu față cu nisce tinerĭ abiturienți, amŭ trebuitŭ sĕ ne despărțimŭ cu durere și cu jale în sufletulŭ nostru pentru cele ce ni s'au întêmplatŭ. Décă, ferésca Dumneḑeu, ar merge totŭ așa, ar trebui ca fiă-care scolarŭ sĕ aibă la spate unŭ gendarmŭ. Mai marii noștri ar face bine, décă s'ar gândi mai seriosŭ la urmările ce le póte ave escesiva lorŭ precauțiune și temere de orĭ și ce micŭ și nevinovatŭ sgomotŭ, care nu póte decâtŭ sĕ favoriseze planurile ascunse ale adversarilorŭ învĕțĕmêntului nostru.

Convocare.*)

Despărțĕmêntulŭ alŭ VII-lea alŭ „Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ“ își va ține adunarea sa generală la 1-a Augustŭ 1886 în opidulŭ Câmpenĭ în biserica gr. or. după terminarea serviciului bisericescŭ la órele 11 diminéța, pe când se învită prin acésta a se presenta membrii și toțĭ câțĭ doresc binele și sprijinirea acestei instituțiunĭ naționale române.

Câmpenĭ, în 20 Iuniu 1886.

Gerasim Candrea.

Directorele despărțĕmêntului.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 1 Iuliu. — Camera seniorilorŭ a dietei prusiane a primitŭ propunerea conservativului Kleistreczoff, d'a se acorda bisericei evangelice libertățĭ mai întinse. La votare miniștrii, carĭ au fostŭ de față, au părăsitŭ sala în modŭ demonstrativŭ. După acésta dieta s'a închisŭ.

Intre Bismarck și între Kalnoky va fi în cursulŭ verei o întrevedere, probabilŭ că în Kissingen.

DIVERSE.

Pedepse contra celorŭ ce blesteamă. — Guvernulŭ Croației a publicatŭ unŭ ciudatŭ decretŭ. Adresându-i-se numĕróse plângerĭ, că în unele localitățĭ de pe granițele militare obiceiulŭ de a blestema se propagă într'unŭ modŭ înspăimêntătorŭ, guvernulŭ în cestiune a invitatŭ autoritățile puse sub ordinele sale sĕ ia contra acestui abusŭ tóte mĕsurile necesare și sĕ reamintéscă poporației că în virtutea unei ordonanțe date mai nainte, cei ce blesteamă vorŭ fi fórte aspru pedepsițĭ. Escelentă mĕsură.

Ciorapii reginei. — Regina Italiei încredințase unei fetițe, ce era recomandată favórei sale, ca de ḑiua onomastică sĕ-i facă o păreche de ciorapĭ frumoșĭ de mătase, dându-i și 20 lire (francĭ) pentru ca fata sĕ cumpere materialulŭ trebuinciosŭ. Regina își uitase de comisia încredințată fetei, când, în ḑiua onomastică a reginei, presentându-i fata ciorapii împreună cu o sinceră gratulare, îĭ făcŭ reginei o surprindere fórte plăcută. In schimbŭ regina trimise copilei o păreche totŭ de ciorapĭ dintre carĭ unulŭ plinŭ cu lire, ér celălaltŭ cu bombóne. Totodată regina scrisese fetei, ca sĕ-i rĕspundă, care ciorapŭ i-a plăcutŭ mai multŭ. Fata rĕspunse: »Scumpa mea regină, amêndoi ciorapii tĕi mi-au făcutŭ mare supĕrare, multe lacrimĭ amŭ vĕrsatŭ pentru darulŭ tĕu; ciorapulŭ cu banii mi l'a luatŭ tata, ér celŭ cu bombónele mi l'a luatŭ frate-meu. Mai bine era sĕ nu-mĭ fi datŭ nimicŭ!«

„Equitable“, societatea de asigurațiune pe viață a Statelorŭ-Unite publică darea de sémă pentru anulŭ espiratŭ, alŭ 26 alŭ afacerilorŭ sale. Starea asigurărilorŭ s'a urcatŭ cu 122 milióne florinĭ la suma de 911,212,527 fl. v. a. — In anulŭ 1885 au întratŭ 41,475,132 fl. (cu 3,966,432 fl. mai multŭ ca în anulŭ precedentŭ.) Cheltuielile au fostŭ 25,100,649 fl. v. v. pentru plata polițelorŭ scăḑute și dividende la asigurațĭ 17,846,722 fl. — dividende la acționarĭ după statute 17.500 fl. — Spesele de administrațiune dimpreună cu tóte provisiónele pentru incassurĭ și agonisirĭ pre lângă 244 milióne fl. ce s'a făcutŭ în anulŭ 1885 pentru nuoile asigurațiunĭ 7,236,427 fl. — Mortalitatea a fostŭ fórte favorabilă. Averea societății s'a sporitŭ cu fl. 21,398,228 și formézĕ la finele anului 1885 suma de fl. 169,711,138. Din mai susŭ menționata sporire a averei se împarțŭ fl. 12,532,099 — la reserva premielorŭ și fl. 8,866,129 la reserva câștigului, care cea din urmă la calcularea reservelorŭ pe basa unei dobânḑĭ de 4 % a fostŭ la finea anului 1885 în suma de fl. 35,348,710. — *„Equitable“*, care din luna Ianuariu a. c. și-a lățitŭ esploatarea afacerilorŭ în țĕrile corónei ungare, cu privire la decursulŭ satisfăcĕtorŭ alŭ afacerilorŭ de aci, a hotărîtŭ, ca depositulŭ ei de fl. 100,000, ce se află la ung. allgem. Creditbank, sĕ'lŭ urce la suma de fl. 250.000 în rentă de hârtiă ung. 5 %, pentru care a și făcutŭ dispozițiunile prevĕtóre. *„Equitable“* a înființatŭ deja representațiunĭ în tóte localitățile mai însemnate din Ungaria și represen-tanța generală pentru Ungaria se află în Budapesta-Andrássy strasse 12.

*) Suntŭ rugate și celelalte ḑiare române sĕ binevoiéscă a publica acéstă convocare.

---

se târî până la eĭ pe mânĭ și pe picióre și stărui cu totŭ dinadinsulŭ sĕ'lŭ ia și pe elŭ cu dênșiĭ. Durerile cele marĭ, pe care le avea, îlŭ făcuseră pe bietulŭ omŭ în timpulŭ din urmă de totŭ nĕcăjiciosŭ, ba încât-va chiar și încăpățînatŭ.

Uledi căută maĭ ântâiŭ sĕ'lŭ abată dela acéstă ideiă, dar în sfêrșitŭ, vĕḑêndŭ, că n'are încătrĕu, îlŭ luă și pe elŭ în luntre și porniră cu toțiĭ spre cataractŭ. Iscusitulŭ cârmaciŭ vĕḑù îndată, că este cu neputință a trece cu vre unŭ vasŭ prin îngrozitorulŭ repeḑișŭ, ce acuma se afla înaintea luĭ și înaintea acelora, carĭ îlŭ întovărășiau.

Luĭ Frank nu i se părù acésta unŭ lucru așa de primejdiosŭ, și stărui, ca vasulŭ sĕ încerce a trece prin cataractŭ. Elŭ susținea, că vede spre mâna stângă o fâșiă maĭ liniștită a rîuluĭ, la care décă ar ajunge luntrea, ar putea sĕ trécă înainte fără mare greutate.

Uledi îșĭ dĕdù tóte silințele, ca sĕ'lŭ întórcă pe „stăpânulŭ celŭ micŭ,“ cum îlŭ numiau Vangvana pe Pocock, dela acéstă părere; vorbele sale însă fură zadarnice. Frank îĭ numì pe Vangvana muerĭ și fricoșĭ, și acum începŭ a stărui și maĭ multŭ pentru nesocotita încercare.

„Băiețĭ,“ se adresă neînspăimêntatulŭ și ambițiosulŭ Uledi cătră soțiĭ sĕĭ, „stăpânulŭ celŭ micŭ ḑice că suntemŭ fricoșĭ și că ne tememŭ de mórte. Eu sciu, că la acestŭ repeḑișŭ de bună sémă ne vomŭ întâlni cu mórtea, dară cu tóte acestea haidețĭ sĕ-ĭ arĕtămŭ stăpânuluĭ celuĭ micŭ, că nu ne prea tememŭ de ea!“

„Totŭ o sĕ murimŭ noĭ odată. . . . Inainte cu D-ḑeu!“ fù rĕspunsulŭ curagioșilorŭ vĕslașĭ

Cu strigătulŭ „Bismillah!“ (Dómne-ajută!) luntrea se puse în mișcare.

In luntre se aflau cu Frank cu totŭ un-spre-ḑece inșĭ. Vĕslașiĭ noștri se îndreptară cu putere spre mijloculŭ rîuluĭ, ca apoĭ se trécă în partea cealaltă a luĭ. Rîulŭ însă din depărtare se părùse cu multŭ maĭ liniștitŭ și cu multŭ maĭ puținŭ primejdiosŭ, de cum era în adevĕrŭ. Cursulŭ luĭ era așa de puternicŭ, în câtŭ vasulŭ nenorocituluĭ plutașĭ, cu tóte silințele luĭ Uledi și ale celorlalțĭ, trebuì sĕ i se supună.

Luntrea sĕ apropiă cu repejiciune de cataractŭ. Iat'o, ea a și ajunsŭ la primejdiosulŭ locŭ. Acum este aruncată în prăpastia înfiorătóre și îngropată în spumegósele valurĭ

Când nenorocitulŭ vasŭ se arĕtă din nou, într'ênsulŭ se maĭ vĕḑù numaĭ optŭ bărbațĭ, carĭ sĕ țină strênsŭ de pĕrețiĭ luĭ. Ceilalțĭ treĭ au dispărutŭ, înghițițĭ fiindŭ de nesăturatele unde. Intre eĭ se află și sĕrmanulŭ Frank.

(Va urma.)

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Iunie st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	106.50	Bonurĭ croato-slavone	105.10
Rentă de hârtiă 5%	94.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	154.50	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	100.60	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50	Renta de hărtiă austriacă	85.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120.50	Renta de arg. austr.	86.05
Bonurĭ rurale ungare	105.20	Renta de aurŭ austr.	117 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.20	Losurile din 1860	139 25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.10	Acţiunile băncel austro-ungare	865.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10	Act. băncel de creditŭ ung.	286.50
Bonurĭ rurale transilvane	105 10	Act. băncel de creditŭ austr.	279.90
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.92
		Napoleon-d'orĭ	9.97½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	61.85
		Londra 10 Livres sterlinge	125.80

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 17 Iunie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	93—	94—
Renta rom. amort. (5%)	96—	96—
» convert. (6%)	87½	88—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32—	33—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	88½	89—
» » urban (7%)	101¾	102½
» » » (6%)	93½	94—
» » » (5%)	84¼	85—
Banca naţională a României 500 Lei	1005	1012
Ac. de asig. Dacia-Rom.	260	265
« » » Naţională	220	230
Aurŭ contra bilete de bancă	15—	15.20
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00—	2.03

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 26 Iunie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.54	Vênd.	8.67
Argint românesc	»	8.50	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	10.00
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făsia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	7.45	—
Predealŭ	—	—	12.50	—
	—	—	1.09	—
Timişŭ	—	—	1.40	—
Braşovŭ	—	—	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1.04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3.08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Clusiu	5.56	—	5.35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2.11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	10.01	—	5.05	6.43	—
	10 26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic.	5.05	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	—	—	—	7.14	1.09
	—	—	—	—	1.50
Timişŭ	—	—	—	—	2.48
Predealŭ	—	—	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	—	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4.53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12.05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6.49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12.17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10.53	1,35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.